

Kansainvälisiä esimerkkejä vesihuoltoalan pätevyysjärjestelmistä

Pätevyysvaatimukset vesihuoltolaitosten työntekijöille
webinaari 25.9.2023

Anna-Maija Hallikas, toimitusjohtaja, Mykon Oy

Eurooppalainen tutkintojen viitekehys, EQF

European Qualifications Framework:

- kahdeksan tasoa.
- kattaa kaikki tutkintojen tasot peruskoulutuksesta korkeakoulututkintoihin.
- ulkomaiset pätevyysjärjestelmät, siltä osin kuin oppimistaso on määritelty, vastaavat tasoja 4 ja 5.

Eurooppalaiset esimerkit vesihuoltoalan pätevyysjärjestelmistä perustuvat koulutusohjelmiin. Ne on tarkoitettu ensisijaisesti vesihuoltoalalla jo työskenteleville.

Yhdysvaltalainen Competency Model -malli on ollut *Vesihuoltolaitosten osaamiskriteerit* –hankkeen osaamiskuvausten lähtökohtana.

VIRO: VEEKÄITLUSOPERAATOR, TASE 5

- EQF-tason 5 ammattistandardi vedenkäsittelyoperaattoreille.
- Opetussuunnitelma on hyväksytty 12.11.2020.
- 2-vuotinen koulutus alalla jo työskenteleville. Opintojen pääsyaatimuksena on toisen asteen koulutuksen suorittaminen.
- Opintojen rakenne:
 - perusopinnot
 - työharjoittelu
 - valinnaiset opinnot.
- Opintojen yhteydessä on mahdollista suorittaa ammattipätevyys "Juomavedenkäsittelyoperaattori, taso 5" tai "Jätevedenkäsittelyoperaattori, taso 5".

TANSKA: DEN LOVPLIGTIGE DRIFTSLEDERUDDANNELSE FOR SPILDEVANDSFORSYNINGSSANLÆG

- Ympäristö- ja elintarvikeministeriön asetus no. 916, 27.6.2016, jätevedenpuhdistamoja palvelevan henkilöstön koulutuksesta. Koskee kunnallisten puhdistamoiden käyttöpäälliköitä.
- Yli 1.000 asukasvastineluvun jätevesilaitoksille päästölupia myönnettäessä lupaviranomainen voi asettaa ehtoja, että toiminnanharjoittaja on saanut määräyksen mukaisen koulutustodistuksen. Puhdistamon valvontaviranomainen varmistaa, että todistus on suoritettu.
- Pätevyysvaatimus löytyy EU:n säännelyjen ammattien tietokannasta.
- Koulutus koostuu kolmesta, vähintään kaksi päivää kestävästä jaksosta, joiden jälkeen osaaminen testataan kaksiosaisessa tentissä.

NORJA: LAEREPLAN FORDRIFTSOPER ATOE VANN

- Vuonna 2001 annettu suositus (Norvar Prosjektrapport 114/2001, Laereplan fordriftsoper atoe vann) vesilaitosten käyttöhenkilökunnan koulutuksesta.
- Koulutus antaa tiedot ja taidot, joita vaaditaan laitoksen käyttöä varten päivittäisessä työssä.
- Koulutus muodostuu kolmesta viikon mittaisesta jaksosta. Viikkojen välillä työskennellään omalla työpaikalla sen toimintaan liittyvän projektitehtävän parissa.

Iso-Britannia: The Level 4 Diploma in Water Industry Operations and Management

Koulutus on suunnattu alalla työskenteleville esimiehille ja päälliköille. Koulutuksen suorittamisaika vaihtelee 18-24 kuukauteen.

Pakolliset kurssit

- Water Industry Structure and Organisation
- Leadership and Management
- Managing Financial Resources in the Water Industry
- Complete a Water Industry Research Project

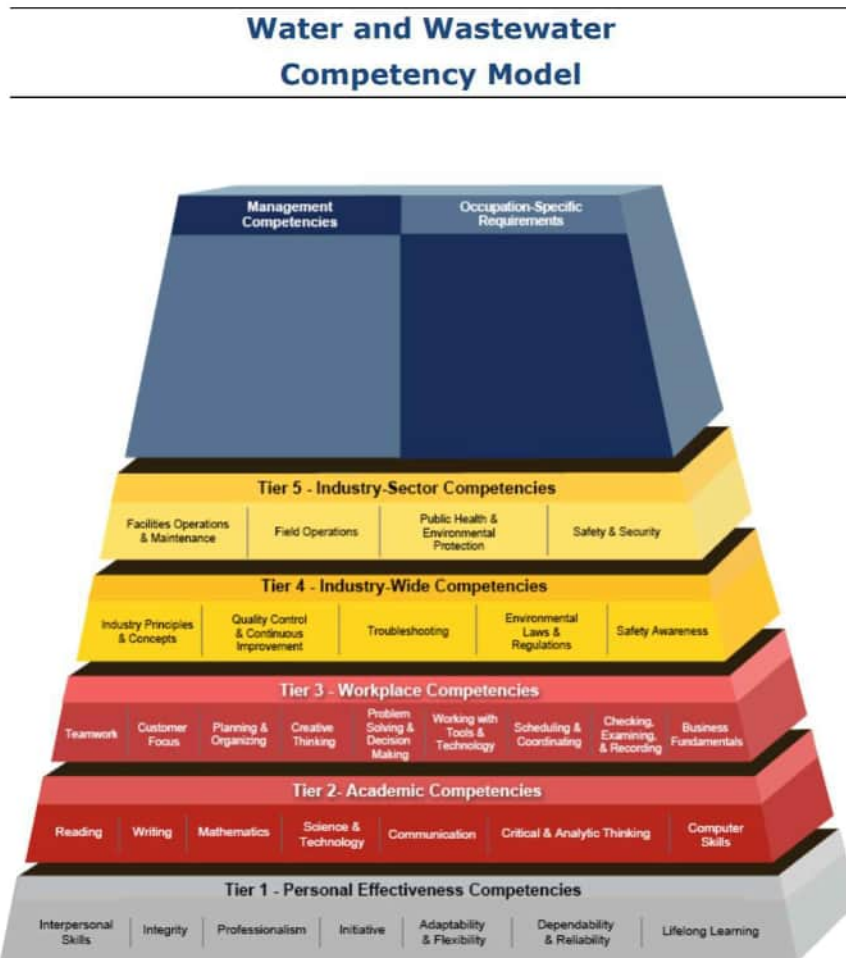
Pätevyyspolut

- Water Treatment
- Water Distribution
- Wastewater Network
- Wastewater Treatment
- Trade Waste
- Asset Management
- Project Management
- Water Industry Operations

Lisäksi tarjolla on opiskelijan tarpeisiin räätälöitävä polku ja valinnaisia moduuleja.

Yhdysvallat: Competency Model -malli on käytössä useilla aloilla.

American Water Works Association (AWWA) on ollut kehittämässä vesi- ja jätevesialan toimialakohtaista pätevyysmallia. Suunniteltu kuvaamaan kenttähenkilöstön ja operaattorien ydinosaamista.

Taulukko 11.2. Pätevyystasot ja niiden sisältö.

Pätevyystaso	Osaamisen merkitys	Taito tai ominaisuus
Perusosaaminen, 1-3	Tarvitaan työn tekemiseen.	
Taso 1: Henkilökohtaiset kompetenssit	Edustaa henkilökohtaisia ominaisuuksia, jotka ovat välttämättömiä kaikissa rooleissa. Ne opitaan kotona tai yhteisössä ja niitä vahvistetaan koulussa ja työpaikalla.	1.1 Ihmissuhdetaidot 1.2 Rehellisyys 1.3 Ammattimaisuus 1.4 Aloitteellisuus 1.5 Sopeutumiskyky ja joustavuus 1.6 Luotettavuus 1.7 Elinikäinen oppiminen
Taso 2: Akateemiset kompetenssit	Akateemiset taidot opitaan koulussa. Niihin kuuluvat kognitiiviset toiminnot ja ajattelutyylit, jotka koskevat useimpia toimialoja ja ammatteja.	2.1 Lukeminen 2.2 Kirjoittaminen 2.3 Matematiikka 2.4 Tiede ja teknologia 2.5 Viestintä 2.6 Kriittinen ja analyttinen ajattelu 2.7 ATK-taidot
Taso 3: Työpaikka-kompetenssit	Työpaikkaosaaminen edustaa motiveja ja piirteitä sekä ihmissuhde- ja itsejohtamistyylejä. Ne soveltuvat suurimpaan osaan ammatteja ja toimialoja.	3.1 Ryhmätyötaidot 3.2 Asiakaslähtöisyys 3.3 Suunnittelu ja organisointi 3.4 Luova ajattelu 3.5 Ongelmanratkaisu ja päätöksenteko 3.6 Työkalujen ja teknologian käyttäminen 3.7 Aikataulutus ja koordinointi 3.8 Tarkistaminen, tutkiminen ja tallentaminen 3.9 Liiketoiminnan perusteet
Toimialaosaaminen, 4-5	Osaamista, jota tarvitaan vesihuoltoalalla. Laaja-alainen alan osaaminen mahdollistaa, että työntekijä voi edetä alan sisällä. Tämä osaaminen tukee työvoiman kehittymistä alalla.	
Taso 4: Toimialan laajuiset kompetenssit	Alan laajuiset pätevyudet edustavat tietoja ja taitoja, joita alalla yleisesti tarvitaan.	4.1 Toimialan periaatteet ja käsitteet 4.2 Laadunvalvonta ja jatkuva kehittäminen 4.3 Vianetsintä 4.4 Ympäristölainsäädäntö ja -määräykset 4.5 Turvallisuustietoisuus
Taso 5: Ammatin kompetenssit	Ammatin pätevyudet edustavat vesihuoltoalan toimialakohtaisia pätevyyskäsiä.	5.1 Veden ja jäteveden käsittely. 5.2 Vesi-/jätevesijärjestelmän infrastruktuurin käyttö ja ylläpito. 5.3 Kansanterveys ja ympäristönsuojelu 5.4 Turvallisuus

Kiitos!

anna-maija@mykon.fi
puh. 040 559 9961